

Lastensuojelu

Anne Huttunen 2022

Lastensuojelulaki

Lastensuojelulaki (L417/2007)

Tarkoitus:

Turvata lapsen oikeus turvalliseen kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen ja erityiseen suojeluun

Lastensuojelu

Lastensuojelu toteutetaan lapsi- ja perhekohtaisena lastensuojeluna tekemällä

- Asiakassuunnitelmia
- Järjestämällä avohuollon tukitoimia
- Tekemällä tarvittaessa kiireellinen sijoitus ja huostaanotto sekä
- Toteuttamalla jälkihuolto

Ehkäisevä lastensuojelu

- Ehkäisevällä lastensuojelulla tarkoitetaan kaikkia palveluja ja toimintoja, joilla tuetaan lasta, nuorta ja perhettä silloin kun lapsi ei ole lastensuojelun asiakkaana

Ilmoitusvelvollisuus, yhteydenotto sosiaalihuollon tarpeen arvioimiseksi ja ennakkollinen lastensuojeluilmoitus

- Ilmoitusvelvollisuus seuraavilla:
- Sosiaali- ja terveydenhuolto tai lasten päivähoito, Opetustoimi, Nuorisotoimi, poliisitoimi, rikosseuraamuslaitos, palo- ja pelastustoimi, sosiaalipalvelujen, lasten päivähoidon tai terveydenhuollon palvelujen tuottaja, opetuksen tai koulutuksen järjestäjä, seurakunta tai muu uskonnollinen yhdyskunta, kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetussa laissa tarkoitettu vastaanottokeskus tai järjestelykeskus, hätäkeskustoimintaa harjoittava yksikkö, koululaisten aamu- tai iltapäivätoimintaa harjoittava yksikkö, tullit, rajavartiolaitos, ulosottoviranomainen, kela...

Lastensuojeluasian vireilletulo, lastensuojelun tarpeen selvittäminen ja asiakkuuden alkaminen

- Lastensuojeluasia tulee vireille hakemuksesta tai kun sosiaalityöntekijä tai muu lastensuojelun työntekijä on saanut muutoin tietää mahdollisesta lastensuojelun tarpeesta olevasta lapsesta

Avohuollon tukitoimet

- Tuki lapsen ja perheen ongelmatilanteen selvittämiseen
- Lapsen taloudellista ja muuta tukemista koulunkäynnissä, ammatin ja asunnon hankinnassa, työhön sijoittumisessa, harrastuksissa, läheisten ihmissuhteiden ylläpitämisessä sekä muiden henkilökohtaisten tarpeiden tyydyttämisessä
- Lasten kuntoutumista tukevat hoito- ja terapiapalvelut
- Tehostettu perhetyö
- Perhekuntoutus
- Muut lasta ja perhettä tukevat palvelut ja tukitoimet

- 
- 
- Sijoitus avohuollon tukitoimena
 - Kiireellinen avohuollon tukitoimi

Sijoitus avohuollon tukitoimena

- Avohuollon tukitoimena perheelle voidaan tarjota perhekuntoutusta tai laitoshuoltoa yhdessä vanhemman kanssa
- Jos sijoitus huoltajan kanssa ei ole mahdollinen, lapsi voidaan sijoittaa lyhytaikaisesti kodin ulkopuolelle myös yksin - vaatii huoltajan ja 12v täyttäneen suostumuksen
- sijoituksen tarvetta on arvioitava vähintään kolmen kuukauden välein
- Rajoittamistoimenpiteitä ei saa kohdistaa avohuollon tukitoimena sijoitettuun lapseen
- Lapsella on oikeus päättää avohuollon sijoitus niin halutessaa

Sijaishuolto

- Tarkoitetaan huostaanotetun tai kiireellisesti sijoitetun lapsen hoidon ja kasvatuksen järjestämistä kodin ulkopuolella
- Kiireellinen sijoitus voi kestää 30 vuorokautta - kiireellistä sijoitusta voidaan tietyin edellytyksin jatkaa vielä 30 vrk
- Kun peruste kiireelliselle sijoitukselle lakkaa, viranhaltijan on tehtävä päätös kiireellisen sijoituksen lopettamisesta
- Lapsen mielipide kiireellisestä sijoituksesta tulee selvittää
- Sijaishuolto voidaan toteuttaa perhehoitona tai laitoshuolton

Huostaanotto

- Huostaanotto (lsl 40§) ▪ Lapsi on otettava huostaan ja järjestettävä hänelle sijaishuolto, jos: ▪ 1) puutteet lapsen huolenpidossa tai muut kasvuolosuhteet uhkaavat vakavasti vaarantaa lapsen terveyttä tai kehitystä; tai ▪ 2) lapsi vaarantaa vakavasti terveyttään tai kehitystään käyttämällä päihteitä, tekemällä muun kuin vähäisenä pidettävän rikollisen teon tai muulla niihin rinnastettavalla käyttäytymisellään. ▪ Huostaanottoon ja sijaishuollon järjestämiseen voidaan kuitenkin ryhtyä vain, jos: ▪ 1) Avohuollon tukitoimet eivät olisi lapsen edun mukaisen huolenpidon toteuttamiseksi sopivia tai mahdollisia taikka jos ne ovat osoittautuneet riittämättömiksi; ja ▪ 2) sijaishuollon arvioidaan olevan 4 §:n mukaisesti lapsen edun mukaista. Huostaanotto ▪ Huostaanoton valmistelee lapsen asioista vastaava sosiaality

Huostaanoton kesto

- Huostaanotto on voimassa toistaiseksi
- Kun huostassapidon tarvetta ei enää ole, viranhaltija päättää huostaanoton - ei kuitenkaan koske tilanteita, joissa huostaanoton päättäminen on selvästi vasten lapsen etua
- Lapsella on oikeus hakea huostassapidon lopettamista -> sosiaalityöntekijän tulee arvioida huostassapidon jatkamisen edellytykset -> valituskelpoinen päätös
- Huostaanoton purkuhakemus (pesapuu.fi)
- Huostaanotto päättyy viimeistään, kun lapsi täyttää 18 vuott

Jälkihuolto

- Jälkihuolto on järjestettävä avohuollon tukitoimena sijoituksen päättymisen jälkeen, jos sijoitus on kestänyt yhtäjaksoisesti vähintään puoli vuotta ja kohdistunut lapseen yksin
- Kunnan velvollisuus jälkihuollon järjestämiseen päättyy viiden vuoden kuluttua siitä, kun lapsi on ollut kodin ulkopuolisen sijoituksen päättymisen jälkeen viimeksi lastensuojelun asiakkaana
- Velvollisuus jälkihuollon järjestämiseen päättyy kun nuori täyttää 25 vuotta

Jälkihuollon palveluja

- Psykososiaalisen tuen antaminen: ohjausta ja neuvontaa, esim. arjessa selviytymisen ja itsenäisen elämän taitoihin, yhteiskunnan palveluihin ohjaamista
- Apua omien voimavarojen löytämiseksi ja tulevaisuuden suunnitteluun, asunnon hankkimiseksi
- Tukea koulunkäynnin ja opintojen aloittamiseen ja niissä suoriutumiseen, työllistymiseen ja harjoitteluun, harrastuksiin
- Loma- ja virkistysmahdollisuuksien tarjoaminen, mahdollisuus osallistua vertaistukiryhmään
- Taloudellista tukea asumiseen, koulutukseen ja muihin itsenäistymiseen liittyviin menoihin, sekä ohjausta suunnitelmalliseen rahankäyttöön ▪ Mahdollisuus vanhempien tai muiden kasvatuksesta vastaavien henkilöiden säännölliseen tukeen sijoituksen jälkeisessä kotiuttamistilanteessa

- Lähde:
- STM, THL lastensuojelun käsikirja, Finlex